

Zahtjevi prilagodbe klimatskim promjenama i obveze prema Okvirnoj konvenciji UN-a o promjeni klime (UNFCCC)

Melita Zdilar

Uprava za gospodarenje okolišem, Odjel za zaštitu atmosfere

Zagreb, 20. veljače 2008.

KLIMATSKE PROMJENE su promjene klime koje se pripisuju izravno ili neizravno aktivnostima čovjeka koje mijenjaju sastav globalne atmosfere, te koje se uz prirodnu promjenjivost klime promatraju kroz usporediva razdoblja.

CILJ OKVIRNE KONVENCIJE UN-a o PROMJENI KLIME (UNFCCC):

Uspostaviti stabilnost koncentracije stakleničkih plinova u atmosferi na razini koja će spriječiti opasno antropogenetsko uplitanje u klimatski sustav. Takvu razinu treba postići u vremenskom roku dovoljnom da se ekosustavima omogući prirodna prilagodba klimatskim promjenama, da se osigura da proizvodnja hrane ne bude ugrožena i da se omogući daljnji održivi gospodarski razvoj.

Stranke moraju štiti klimatski sustav na dobrobit sadašnjih i budućih generacija čovječanstva na temelju pravednosti i sukladno njihovim zajedničkim, ali različitim obvezama i mogućnostima.

Okvirna konvencija UN-a o promjeni klime (1992.)

- 192 stranke: 191 država + EU
- RH ratificirala 1996.g, a punopravna stranka postala 1997.g.

Kyotski protokol (1997.), stupio na snagu 2005.

- 177 stranaka: 176 država + EU
- RH potpisala 1999., ratificirala 2007., punopravna stranka od 28. 08. 2007.
- obveza smanjenja emisije stakleničkih plinova za 5% u razdoblju 2008.-2012., u odnosu na količinu u baznoj, 1990. godini
- Pregovori u okviru tijela UNFCCC o Post-Kyotskom razdoblju

Emisije stakleničkih plinova u svijetu

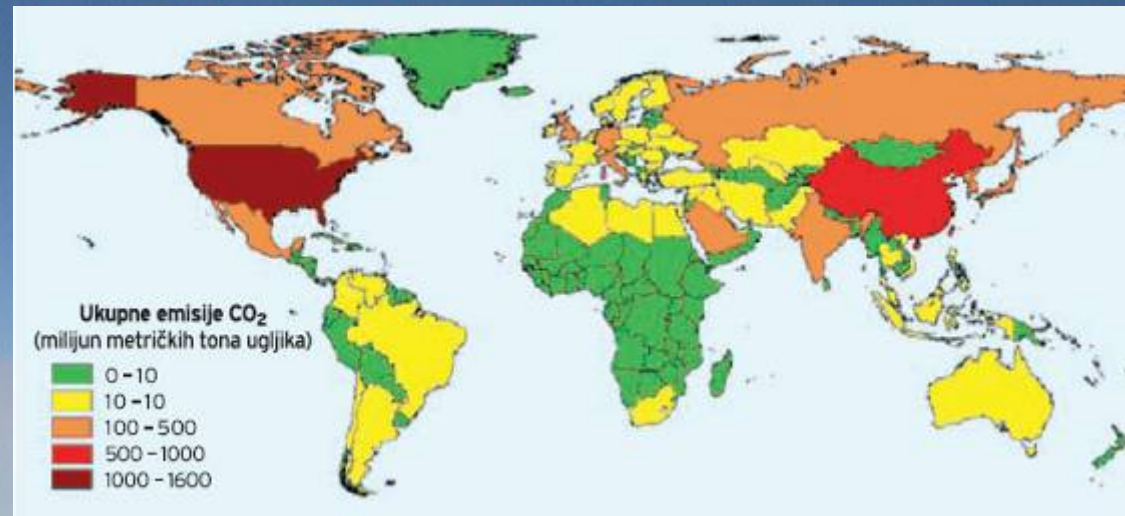
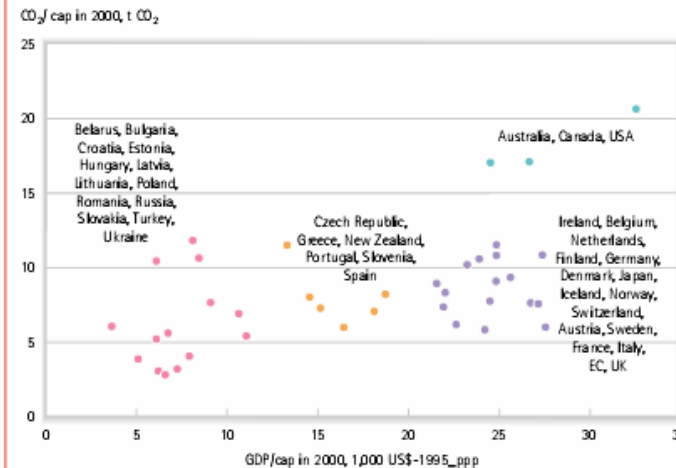
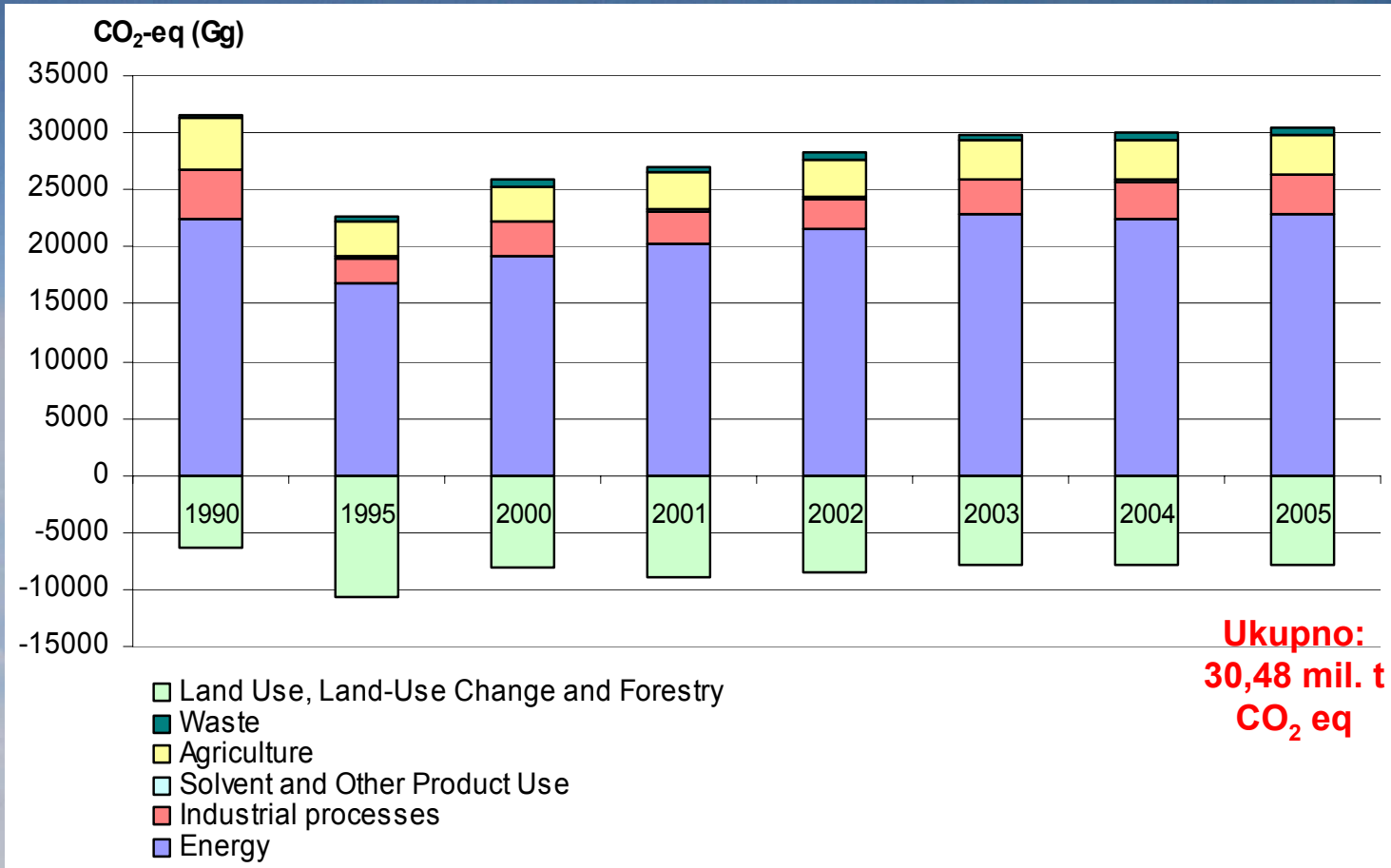

Figure 2.6 Annex I countries: comparing per capita emissions and per capita GDP, 2000

Emisija stakleničkih plinova u RH 1990.- 2005.

POLITIKA EUROPSKE UNIJE U PODRUČJU KLIMATSKIH PROMJENA

Obveze država članica do 2020. godine:

- smanjenje emisije stakleničkih plinova za 20% u odnosu na razinu iz 1990. (Kyotski cilj za EU je -8%); prijedlog za zemlje u razvoju: -30%
- povećanje udjela obnovljivih izvora energije do 20% u ukupnoj potrošnji energije (min. 10% biogoriva u prometu)
- povećanje energetske učinkovitosti, tj. ušteda ukupne potrošnje energije u EU za 20%
- integrirana energetska politika i politika za ublaženje klimatskih promjena

Procjena utjecaja, ranjivosti i prilagodbe klimatskim promjenama

Nairobi (COP 12) 2006.

usvojen petogodišnji plan rada koji obuhvaća 9 područja:

- metode i alate za procjenu utjecaja, ranjivosti i prilagodbe;
- podatke i opažanja;
- modeliranje;
- rizik vezano za klimatske promjene i ekstremne događaje;
- socio-ekonomske uvjete;
- planiranje prilagodbe i praksu;
- istraživanja;
- tehnologije za adaptacije
- diverzifikaciju ekonomije.

Bali (COP 13), 2007.

- uspostavljen Fond za prilagodbu namijenjen nerzvizjenim državama, posebno onim naročito ranjivim na negativne utjecaje klimatskih promjena.
- pored sredstava Globalnog fonda za okoliš (GEF), fond će dobivati sredstva koja će se izdvajati pri provedbi projekata projekata mehanizma čistog razvoja – CDM.

Četvrto izvješće (AR 4) IPCC-a

Radna skupina za adaptaciju

- Dokazi dobiveni motrenjem na svim kontinentima i većini oceana upućuju na promjene velikog broja prirodnih sustava koje su uzrokovane regionalnim promjenama klime, posebice porastom temperature.
- Globalna procjena na osnovu podataka od 1970. do sada pokazuje da antropogeno zagrijavanje vjerojatno ima zamjetan utjecaj utjecaj.
- Pojavljuju se i drugi učinci regionalnih promjena klime na prirodni i ljudski okoliš, premda je velik broj njih teško razabrati zbog prilagodbe i ne-klimatskih pokretača

Trenutna saznanja o budućim utjecajima

- Detaljniji podaci koji se odnose na prirodu budućih utjecaja sada su dostupni za veći broj sustava i sektora, uključujući i neka područja koja nisu obrađena u prijašnjim procjenama.
- Detaljnije informacije o prirodi budućih utjecaja sada su dostupne za većinu regija u svijetu,
- Sada se može sustavnije procijeniti jačina utjecaja niza mogućih porasta prosječne globalne temperature.
- Utjecaji uslijed promijenjene učestalosti i intenziteta ekstremnih vremenskih prilika, klime i razine mora će se vrlo vjerojatno promijeniti.
- Postoji mogućnost da će neke klimatske pojave velikih razmjera imati vrlo veliki utjecaj, posebice nakon 21. stoljeća.
- Utjecaji promjene klime će se regionalno razlikovati no, uzeti svi zajedno i svedeni na sadašnju vrijednost, vrlo je vjerojatno da će prouzročiti neto godišnje troškove koji će se povećavati s vremenom i porastom globalne temperature.

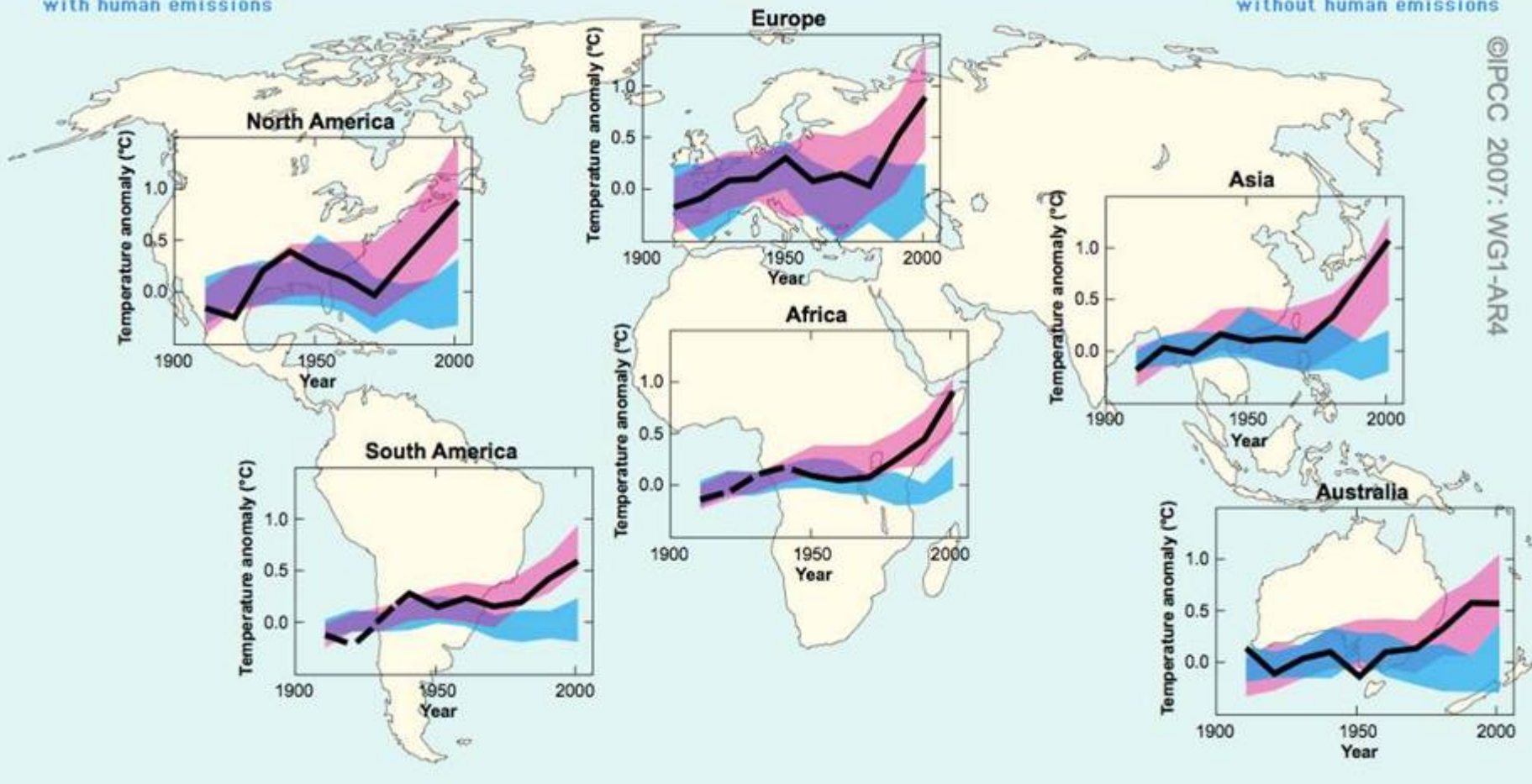
Sadašnja saznanja o reagiranju na promjenu klime

- Neke su prilagodbe na primijećenu i očekivanu buduću promjenu klime već sada u tijeku, no u vrlo malom rasponu.
- Prilagodba će biti neophodna kako bi se odgovorilo na utjecaje proizašle iz zagrijavanja, koje je neizbježno zbog prijašnjih emisija.
- Prisutnost drugih stresova može pojačati ranjivost na promjenu klime.
- Buduća ranjivost ne ovisi samo o promjeni klime već i o razvojnim smjerovima.
- Održivi razvoj može smanjiti ranjivost na promjenu klime, a promjena klime može ometati sposobnost zemalja u ostvarivanju održivih razvojnih smjerova.

Promjene temperature na kontinentima (1900. – 2000.)

with human emissions

without human emissions

©IPCC 2007: WG1-AR4

OPAŽENE KLIMATSKE PROMJENE U HRVATSKOJ

- Desetljeće 1990.-2000. najtoplije u 20. stoljeću
- 1901.-2000. u obalnom području veći porast srednje god. temp. zraka
- Smanjenje količine oborine u 20 .stoljeću, izraženije na sjev. Jadranu, dalmat. otocima i u ist. Slavoniji. Pozitivni trend god. broja suhih dana
- Smanjenje broja hladnih dana i hladnih noći
- Zatopljenje će uzrokovati smanjenje ljetnih oborina, ali još više smanjenje količine snijega na tlu.

Hladne zime bit će rjeđe do 2020.,
a do 2080. će nestati.

POSLEDJICE SUŠE Veliki pad razine vode vukovarskih rijeka zabrinjava brodarku i ribiče

Vuka gotovo presušila, nizak vodostaj Dunava

Dunav kod Vukovara jučer je pao na samo +45, a stanje je upozoravajuće čim počne opadati ispod +100. Uobičajeni se vodostaj kod Vukovara kreće oko +350

Piše Sanja Batigaa

VUKOVARI - Vodostaj Dunava kod Vukovara jučer je iznosio na +45, a tako niski vodostaj godinama nije zabilježen u tom kraju. Ta je vrijednost, međutim, posljedica porasta vodostaja u zadnja dva-tri dana kada je u prosjeku razina vode ravnala desetak centimetara na dan.

Veći nivo vodostaja Dunava posljedica je dugotrajne suše, a bura li razina vode i dalje opadala, moguća su padavine u rizičnoj zoni.

Suzna rijeka

Plovidba se još teško, a problemima ima kod Apatina u Srbiji gdje je rijeka prilično sušna zbog niskog vodostaja. Na mnogim su sušnim vodnjaci i priključni uređaji, ali oni zadržavaju snagu, a to omogućuje komercijalno jeftinije kaptanje i Vukovaru, Ivan Burović. Stanje je tako, upozoravaju čim Dunav počne opadati ispod +100, a nubičiji se vodostaj kod Vukovara kreće oko +300. Zadnjih dana voda opet raste jer je u porastu i kod Dunava što padalina, no u slučaju kaptanja nisu voljni pre-

U rijeci Vuki vode ima tek na dva korita, a risti na na Dunavu morali su koži meću prohoditi opet za čamca

više etaziji u daljnje prognoze Stanovnici Vukovara očekuju se kako je vodostaj Dunava pao kod manje pedeset i rizično od jučer ratišje +45, no kada je ta rijeka u pitanju, čine su toki poplave.

— Prije tri godine Dunav ostao fak part puta. I ko kod D.

avio i nizvodno od Ajmala - jergo se kaptanje Burović, a u vrijeme 2002. rijeka se iz kaptanja, ali i na vukovarskom području. Tada je vodostaj dosiogo nevjerojatni +335, što na Vukovar, iak nije predstavlja opasnost od poplave. Posljednja

je, nakon, poplava u tome gradu bila 1965. godine kada je vodostaj Dunava bio iznosio na +710.

Zagrijavanje vode

Nizak vodostaj pogodilo je i rijeku Vuku, koja je u srednjoj Vukovara gotovo presušila. Vode je ostalo samo na dva korita, a u rizičnoj su i na dva korita. Vukar, iz Dunav krajnji čamci ostali su sušom. Jučer su i ribiči morali za koji metar produžiti opasak na čamcu. Od stihog vodostaja trpi i ribari svijet jer se voda progrijava zagrijava, a u slučaju Vukar nerijetko se žice i nesigurni mirisi.

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva

BIOLOŠKA RAZNOLIKOST I KOPNENI EKOSISTEMI

- Fenološke promjene
- Pomicanje vegetacijskih pojaseva i ugroženost visokoplaninske flore
- Migracije ili izumiranje biljnih i životinjskih vrsta

Obala i obalno područje

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja
i graditeljstva

- Porast razine mora i prodiranje slane vode ugrožava slatkovodna jezera, utječe na opskrbu pitkom vodom i poljoprivredu
- Potapanje obalnih građevina
- Promjene u sastavu ihtiofaune, pojava imigrantskih vrsta riba iz toplih mora
- Promjene područja mriješta gospodarski važnih vrsta riba

Poljoprivredna proizvodnja

Hvala na pažnji !

